

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

2012/2263(INI)

30.5.2013

MNENJE

Odbora za pravice žensk in enakost spolov

za Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

o položaju mladoletnikov brez spremstva v EU
(2012/2263(INI))

Pripravljalnica mnenja: Barbara Matera

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za pravice žensk in enakost spolov poziva Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah iz leta 1989,
 - ob upoštevanju Direktive 2011/95/EU o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite¹,
 - ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk iz leta 1979,
 - ob upoštevanju splošnega priporočila št. 19 Odbora Združenih narodov za odpravo diskriminacije žensk, sprejetega leta 1992,
 - ob upoštevanju deklaracije generalne skupščine Združenih narodov o odpravi nasilja nad ženskami, prvega mednarodnega instrumenta o človekovih pravicah, ki zadeva izključno nasilje nad ženskami in je bil sprejet decembra 1993,
 - ob upoštevanju Sklepa št. 779/2007/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007 o uvedbi posebnega programa za preprečevanje nasilja nad otroki, mladimi in ženskami in boj proti njemu ter za zaščito žrtev in ogroženih skupin za obdobje 2007–2013 (program Daphne III) v okviru splošnega programa Temeljne pravice in pravosodje,
 - ob upoštevanju Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu,
1. poziva Komisijo, države članice, Evropski inštitut za enakost spolov ter mednarodne in nevladne organizacije, naj si še bolj prizadevajo za zbiranje, spremljanje in izmenjevanje natančnih podatkov, razčlenjenih po spolu, tako da bodo imeli celovit pregled nad številom deklet brez spremstva in bodo lahko preučili posebne potrebe te skupine, da ji bodo nudili pomoč in bodo izvedli posebne ukrepe za zadostitev tem potrebam, in naj si izmenjajo najboljšo prakso za izboljšanje stanja na tem področju;
 2. poziva države članice, naj dekletom brez spremstva zagotovijo pravico do ustreznega upravnega skrbništva in naj se zaradi zaščite otrokovih pravic izogibajo neurejenemu statusu deklet; poudarja, da lahko dekleta postanejo matere, države članice pa morajo tudi njihove otroke ustrezno obravnavati ter jim omogočiti vso pravno zaščito;
 3. poziva države članice, naj pri mladoletnikih brez spremstva sledijo postopkom za preverjanje starosti, njihove podatke pa naj po pogovorih s službami socialnega skrbstva zabeležijo in jih hranijo, dokler mladoletniki ostanejo v državi in čakajo na ponovno

¹ UL L 337, 20.12.2011, str.9.

združitve z družino, če je mogoča ali zaželeno, oziroma dokler ne postanejo polnoletni;

4. poudarja, da so mladoletniki brez spremstva, zlasti dekleta, dvakrat bolj izpostavljeni problemom in težavam kot drugi mladoletniki; ugotavlja, da so tudi bolj ranljivi, čeprav imajo enake potrebe kot drugi mladoletniki in begunci s podobno izkušnjo;
5. poudarja, da mladoletniki prispejo v države članice zaradi različnih razlogov in na različne načine; poudarja, da se zaveda pojava trgovine z ljudmi, vezane na spol, in dejstva, da so dekleta pogosto žrtve tovrstne trgovine za namene spolnega izkoriščanja in zlorabe, kriminalnega izkoriščanja, ekonomskega izkoriščanja (na primer v obliki prisilnega darovanja organov), sodobnega suženjstva, nezakonitega dela otrok, beračenja ali otroške pornografije, zlasti pa za spolno izkoriščanje; poziva države članice, naj tem dekletom priznajo pravico do zaščite in dovoljenja za bivanje, če želijo ostati v njihovi ciljni državi; poziva, naj bodo vsi ukrepi za pomoč in podporo mladoletnikom vezani na spol;
6. poudarja, da je treba najprej rešiti težavo nevidnosti deklet brez spremstva; poudarja, da je ta nevidnost tesno povezana s socialno izključenostjo in jo še povečuje ter z nevarnostjo socialne izključenosti in ranljivostjo, s katerima se soočajo ta dekleta, ki so žrtve trojne diskriminacije zaradi njihovega neurejenega pravnega statusa in dejstva, da niso polnoletne ter da gre za dekleta ali ženske;
7. poudarja, da si je treba prizadevati za razbitje mrež trgovine z ljudmi, zlasti kjer gre za trgovino z mladoletniki brez spremstva in njihovo spolno izkoriščanje, ter vzpostaviti program za pomoč in podporo žrtvam;
8. poziva države članice, naj sledijo uveljavljenim nadzornim postopkom in imenujejo svetovalce, v primeru deklet raje svetovalke, ter vsem mladoletnikom omogočijo pomoč in svetovanje pri uveljavljanju njihovih pravic;
9. poziva države članice, združenja in nevladne organizacije, naj uporabljajo program, ki je nasledil program Daphne III, za preprečevanje in boj proti nasilju nad otroki, mladimi in ženskami; poziva jih, naj razvijejo posebne programe za odpravljanje nasilja in diskriminacije nad dekleti brez spremstva;
10. poudarja, da je pri prošnji za azil ter brezplačnem pravnem svetovanju in zastopanju v zvezi s preiskavo in postopki pomembno dejstvo, da je oseba žrtev nasilja na podlagi spola in trgovine z ljudmi;
11. poziva države članice, naj zagotovijo, da so storitve za dekleta brez spremstva osnovane na predhodni osebni oceni, pri kateri se upoštevajo različne razmere in položaj posameznega dekleta, vključno z vidiki, kot so kraj izvora, družinska strategija, osebna mreža in odnosi, migracijska pot, razmere na trgu dela, družinske obveznosti in dostop do socialnih storitev v ciljni državi; poudarja, da bi morali ti podatki državam članicam in skrbniškim službam omogočiti, da določijo profil teh deklet in uvedejo posebne politike; poudarja, da bi bilo treba upoštevati posebne profile za dekleta brez spremstva iz podsaharskih držav, ki so žrtve spolnega nasilja (posilstvo, prisilna nosečnost, nasilje), dekleta brez spremstva iz vzhodne Evrope, ki so žrtve trgovine z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja, romska dekleta, ki so prisiljena beračiti ali so vpletena v manjša kazniva dejanja, in dekleta, ki so se preselila, da bi se srečala s sorodniki, ki jih ne

poznajo;

12. poziva Komisijo, naj na področju ukrepov za sprejem in vključevanje zbere primere najboljše prakse med državami članicami pri zagotavljanju ustrezne oskrbe in pomoči za dekleta brez spremstva; poziva države članice, naj vsem otrokom brez diskriminacije zagotovijo dostop do ustrezne zdravstvene oskrbe, ne glede na njihov pravni ali kakšen drug položaj, ter naj uvedejo obvezno strokovno tolmačenje in medkulturno posredovanje; poudarja, da bi morala zlasti dekleta, pa tudi fantje, po možnosti imeti na voljo zdravnika istega spola, kadar to želijo; poudarja, da bi bilo treba posebno pozornost nameniti čustvenim težavam in duševnemu zdravju ločenih otrok, ki prosijo za azil; poziva države članice, naj razvijejo posebne zdravstvene in psihološke programe za dekleta brez spremstva, ki so žrtve pohabljanja ženskih spolnih organov ali kakršne koli druge oblike spolnega nasilja;
13. poziva države članice, naj spoštujejo pravice deklet do izobraževanja in preprečijo njihovo dvojno stigmatiziranje;
14. opozarja na razlike med državami članicami, kar zadeva pogoje in pravila na področju pridržanja tujcev v centrih, ter poziva Komisijo in države članice, naj spoštujejo temeljne človekove pravice na tem področju; poziva države članice, naj pridržanim ženskam zagotovijo možnost nastanitve v celicah, ločenih od moških, ter jim tako omogočijo ustrezno raven zasebnosti, razen če so moški člani družine;
15. poudarja, da organi v EU mladoletnike brez spremstva pogosto obravnavajo kot prestopnike, ki so kršili zakonodajo o priseljevanju, in ne kot posameznike, ki imajo pravice na podlagi svoje starosti in posebnih razmer;
16. poziva države članice, naj zagotovijo ustrezen človeški nadzor z zadostnim številom ženskega osebja v zavetiščih, tudi tolmačk, in s tem primerno okolje za deklice, v katerem se upošteva vidik spola, ter socialno, psihološko in medicinsko podporo; poudarja, da se mora osebje redno usposablјati in se seznanjati z novostmi v celotni zakonodaji, povezani z mladoletniki;
17. poziva države članice, naj mentorje, svetovalce in pomočnike izbirajo glede na njihov spol ob predpostavki, da se bodo mladoletnice o določenih vprašanjih lažje pogovorile z ženskim osebjem;
18. poziva države članice, naj določijo obvezno usposabljanje, vezano na spol, za osebje, ki v zavetiščih sprejema mladoletnike brez spremstva, pa tudi za osebe, ki z njimi vodijo razgovore, sprejemajo odločitve in jih pravno zastopajo, ter naj zagotovijo, da se policija in pravosodni organi v državah članicah redno udeležujejo usposabljanj, vezanih na spol;
19. poziva Komisijo in države članice, naj oblikujejo in izvajajo posebne ukrepe za noseče mladoletnice ali mladoletnice z otroki, vključno s psihološko in zdravstveno podporo in otroškim varstvom; prav tako poziva, naj se zavetišča med nosečnostjo in zlasti po njej prilagodijo njihovim posebnim potrebam;
20. poziva Komisijo, naj kot del naslednjega akcijskega načrta o mladoletnikih brez spremstva v sodelovanju z Evropskim inštitutom za enakost spolov predlaga

harmonizirane minimalne standarde za upoštevanje vidika spola, ki bodo temeljili na obstoječi najboljši praksi;

21. poziva države članice, naj v več jezikih izdelajo brošure, v katerih je upoštevan vidik spola in ki so otrokom primerne, za obveščanje mladoletnikov o njihovih pravicah in dolžnostih kot prosilcih za azil, vključno z različnimi oblikami preganjanja na podlagi spola, ki se obravnavajo kot razlogi za azil;
22. poziva države članice, naj preučijo možnost prednostnega obravnavanja prošelj za azil, vezano na spol, da bi nudile zaščito dekletom iz tretjih držav, v katerih vladajo izredno nestabilne politične razmere ter so dekleta diskriminirana in žrtve različnih oblik nasilja, kot so na primer prisilne poroke, spolno nasilje in pohabljanje spolnih organov;
23. opozarja, da nobena država ne more veljati za „varno“, kar zadeva preganjanje na podlagi spola, in poziva države članice, naj to upoštevajo;
24. poziva Komisijo, naj posebno pozornost nameni položaju deklet brez spremstva, ki prihajajo iz severnoafriških držav; se zaveda, da se države članice in južna Evropa zaradi dogodkov arabske pomladi soočajo z velikim številom priseljencev in zato potrebujejo podporo iz EU, da bodo lahko ustrezno obvladovale razmere.
25. poziva Komisijo, naj kot del širitvene pomoči s financiranjem programov zaščite žrtev med otroki brez spremstva glede na nevarnosti, ki jim grozijo, uvede preventivne ukrepe za morebitne ranljive skupine.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	29.5.2013
Izid končnega glasovanja	+: 25 -: 0 0: 5
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Regina Bastos, Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Norica Nicolai, Siiri Oviir, Antonija Prvanova (Antonyia Parvanova), Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Roberta Angelilli, Anne Delvaux, Rosa Estaràs Ferragut, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Katarína Neveďalová, Hrisula Paliadeli (Chrysoula Paliadeli), Antigoni Papadopulu (Antigoni Papadopoulou), Angelika Werthmann
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Martina Anderson